

SYLABUS PRZEDMIOTU – SZKOŁA DOKTORSKA
CYKL KSZTAŁCENIA OD 2025/2026 DO 2028/2029

OGÓLNE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE	
Tytuł przedmiotu	METODYKA BADAŃ NAUKOWYCH
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Szkoła Doktorska Uniwersytetu Rzeszowskiego
Typ przedmiotu (<i>obowiązkowy, fakultatywny</i>)	obowiązkowy
Rok/semestr	I rok/ I i II semestr
Dyscyplina	Nauki o polityce i administracji
Język wykładowy	język polski
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu	dr hab. prof. UR Anna Kołomycew
Imię i nazwisko prowadzącego przedmiot	dr hab. prof. UR Anna Kołomycew
Wymagania wstępne	Wymagania wstępne dla przedmiotu Metodyka badań naukowych obejmują: a) ukończone studia magisterskie na kierunkach przypisanych do nauk społecznych i/lub humanistycznych (preferowane są kierunki z zakresu nauk o polityce i administracji) potwierdzające posiadaną wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne na poziomie 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji, b) znajomość języka obcego (angielskiego) na poziomie co najmniej B2; c) wiedzę dotyczącą teorii i koncepcji właściwych dla nauk społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem nauk o polityce i administracji, d) wiedzę i kompetencję pozwalające na samodzielne projektowanie, przygotowanie i realizację badań empirycznych (ilościowych i jakościowych).

STRESZCZENIE PRZEDMIOTU

(syntetyczny opis treści oraz celów przedmiotu; **100-200 słów**)

Przedmiot *Metodyka badań naukowych* ma na celu przygotowanie doktoranta/ki do samodzielnego projektowania, planowania, organizacji i prowadzenia badań zgodnie z zasadami etycznymi oraz wymogami metodologicznymi. Doktoranci pogłębią posiadaną wiedzę z zakresu teorii, podejść teoretycznych oraz paradygmatów właściwych dla nauk społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem nauk o polityce i administracji. Wśród kluczowych koncepcji wskazać należy modele demokracji, teorię systemów politycznych, różne odmiany koncepcji współzrządzenia (governance), podejście instytucjonalne (neoinstytucjonalizm), teorie polityk publicznych. Istotnym elementem kształcenia będzie umiejętność identyfikacji i wskazywania problemów badawczych, formułowania hipotez w odniesieniu do ram teoretycznych, a także stawiania pytań badawczych, jak również operacjonalizację pojęć kluczowych dla nauk o polityce i administracji.

Doktorant/ka pogłębi także wiedzę i kompetencje w zakresie prowadzenia badań ilościowych i jakościowych, zwłaszcza doboru przypadków (lub/i próby badawczej), przygotowania narzędzi badawczych oraz zasad etycznych prowadzenia badań empirycznych. Istotnym elementem kursu będzie poznanie narzędzi do organizacji i analizy materiału badawczego (badań jakościowych) – narzędzia MAQDA i QDA Data Miner. Po ukończeniu kursu, doktorant/ka będzie potrafił/a przygotować projekt badawczy, analizować wyniki badań na gruncie poznanych teorii, formułować wnioski oraz prezentować wyniki badań w publikacjach naukowych oraz prezentacjach konferencyjnych.

EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU I METODY WERYFIKACJI

Symbol efektu uczenia się	Zakładane efekty uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK (symbol)	Forma zajęć dydaktycznych (w., ćw., itp.)	Metody weryfikacji (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt itp.)
Wiedza:	zna i rozumie, posiada wiedzę			przykład:
Lp.				
P8S_WG3	Doktorant/ka zna, rozumie i stosuje	P8S_WG	konwersatorium	Dyskusja

	terminologię specjalistyczną używaną w krajowym i międzynarodowym środowisku naukowym oraz zawodowym w dyscyplinie nauki o polityce i administracji, a także w innych dyscyplinach pokrewnych właściwych dla nauk społecznych.			podczas zajęć, projekt badawczy, egzamin ustny
P8S_WG4	Doktorant/ka dysponuje ugruntowaną wiedzę z zakresu metodologii badań społecznych, zwłaszcza stosowanych w naukach o polityce i administracji. Ponadto zna zasady, a także możliwości i ograniczenia stosowania metod i technik badawczych właściwych dla innych dyscyplin i aplikowania ich w badaniach z zakresu nauk o polityce i administracji. Rozumie konieczność stosowania różnych metod, zna zasady stosowania mieszanej metodologii oraz rozumie konieczność triangulacji, aby uzyskać rzetelne, wiarygodne i obiektywne wyniki.	P8S_WG	konwersatorium	Dyskusja podczas zajęć, projekt badawczy, egzamin ustny
P8S_WK3	Doktorant/ka jest świadomy/a konieczności upowszechniania wiedzy oraz praktycznego jej wykorzystania, co pozwoli na rozwój sfery publicznej, społecznej, a także gospodarczej. Absolwent posiada wiedzę dotyczącą możliwości upowszechniania wyników badań w praktyce, jak również rozumie konieczność przygotowywania publikacji popularnonaukowych.	P8S_WK	konwersatorium	Dyskusja podczas zajęć, projekt badawczy, egzamin ustny
Umiejętności: Lp.	potrafi			
P8S_UW1	Doktorant/ka potrafi wykorzystać interdyscyplinarną wiedzę do identyfikowania i rozwiązywania problemów badawczych. Na gruncie znanych teorii i koncepcji teoretycznych potrafi formułować problemy badawcze, cele badań, a także hipotezy/tezy i dobierać właściwe metody oraz techniki badawcze. Doktorant/ka jest przygotowany/a do stosowania w pracy badawczej innowacyjnych podejść badawczych oraz metod i technik. Na podstawie uzyskanych wyników badań potrafi wnioskować, krytycznie analizować materiał badawczy i rozwiązywać problemy badawcze.	P8S_UW	konwersatorium	Dyskusja podczas zajęć, projekt badawczy,
P8S_UK1	Doktorant/ka posiada kompetencje i umiejętności pozwalające na aktywne uczestnictwo w krajowych i międzynarodowych wydarzeniach naukowych (konferencjach, seminariach, spotkaniach zespołów projektowych). Potrafi w sposób klarowny, zwięzły i	P8S_UK	konwersatorium	Dyskusja podczas zajęć, projekt badawczy,

	merytoryczny omówić badane zjawisko, przedstawić metodologię i przebieg procesu badawczego, a także zaprezentować wnioski z badań.			
P8S_UO1	Doktorant/ka potrafi angażować się w działalność zespołów badawczych, projektowych, a także uczestniczyć w wydarzeniach naukowych. Posiada kompetencje i umiejętności, w tym językowe i organizacyjne do pełnienia różnych funkcji w ramach zespołów badawczych/projektowych, zarówno krajowych, jak i zagranicznych.	P8S_UO	konwersatorium	Dyskusja podczas zajęć, projekt badawczy,
Kompetencje społeczne: Lp.	jest gotów do			
P8S_KR1	Doktorant/ka jest przygotowany do wspierania i wzmacniania etosu środowiska naukowego ze szczególnym uwzględnieniem grona badaczy nauk o polityce i administracji, z którymi najczęściej ma okazję współpracować. Potrafi planować i realizować badania w sposób samodzielny, niezależny oraz rzetelnie, ponosząc odpowiedzialność za wyniki badań. Doktorant/ka jest gotowy/a uwzględniać zasady ochrony własności intelektualnej w pracy naukowej respektując przepisy prawa w tym zakresie, jak również dobry zwyczaj akademicki. Ma świadomość dbania o etykę, jakość, rzetelność i wiarygodność badań naukowych oraz sposobów ich upowszechniania, bądź zasad korzystania z materiałów innych badaczy.	P8S_KR	konwersatorium	Dyskusja podczas zajęć, projekt badawczy,

FORMY ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH, WYMIAR GODZIN I PUNKTÓW¹

Semestr (nr)	Wykł.	Ćwiczenia	Lab.	Prakt.	Inne	Liczba pkt. ECTS
I	-	-	-	-	30	3
II	-	-	-	-	30	3
razem:	-	-	-	-	60	6

METODY DYDAKTYCZNE

- konwersatorium w formie tradycyjnej
- konwersatorium z prezentacją multimedialną
- projekt badawczy
- dyskusja podczas zajęć

TREŚCI PROGRAMOWE

Treści programowe przedmiotu

semestr I:

1. Istota badań naukowych w naukach społecznych
2. Specyfika badań społecznych
3. Specyfika badań w naukach o polityce i administracji
4. Wiodące paradygmaty w naukach społecznych
5. Etyka w badaniach społecznych
6. Polityczny wymiar badań społecznych
7. Wybrane teorie w naukach społecznych i naukach o polityce (modele demokracji, instytucjonalizm, teoria

- systemowa, koncepcje współzrządzenia (governance), teorie polityk publicznych
8. Podejście interpretacjonistyczne i normatywne
 9. Plan badawczy – cele badań, wymiary badawcze (podmiotowy, przedmiotowy, czasowy)
 10. Planowanie projektu badawczego
 11. Konceptualizacja i operacjonalizacja w badaniach społecznych
 12. Dobór próby – sposoby doboru próby, kwestie etyczne
 13. Badania ilościowe – wady i zalety, konstrukcja narzędzi badawczych (kwestionariusz ankiety), specyfika i rodzaje badań ankietowych/sondażowych
 14. Badania jakościowe – wady i zalety
 15. Narzędzia w badaniach jakościowych – kwestionariusz oraz scenariusz wywiadu

semestr II:

1. Wywiady indywidualne – rodzaje, przebieg, techniki doboru respondentów
2. Wywiady grupowe – specyfika, przebieg, ograniczenia i trudności, rola moderatora
3. Transkrypcja treści wywiadów – anonimizacja, archiwizacja, narzędzia do transkrypcji nagrań
4. Triangulacja metod i badania mieszane
5. Organizacja i kodowanie treści wywiadów
6. Analiza materiału w badaniach jakościowych – wykorzystanie oprogramowania do analizy
7. Analiza narracyjna i porównawcza
8. Raporty z badań
9. Repozytoria naukowe – przygotowanie danych oraz materiału badawczego do upowszechnienia
10. Studium przypadku – uzasadnienie zastosowania w badaniach
11. Analiza studium przypadków
12. Planowanie projektu – dobór metod i technik badawczych na etapie przygotowywania projektu badawczego (cel badań, zespół badawczy, budżet, ograniczenia, ryzyko w badaniach)
13. Upowszechnianie wyników badań – konferencje naukowe
14. Upowszechnianie wyników badań – publikacje naukowe
15. Badania partycypacyjne – potencjał badań z udziałem badanych, wykorzystane innowacyjnych metod opartych na współtworzeniu

WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU (KRYTERIA OCENIANIA)

Przedmiot *Metodyka badań naukowych* realizowany jest w I i II semestrze. Semestr I kończy się zaliczeniem z oceną, zaś semestr II egzaminem końcowym. Zajęcia z przedmiotu realizowane są w bezpośrednim kontakcie doktorantki/doktoranta z promotorem.

Warunkiem uzyskania zaliczenia przedmiotu po semestrze I:

- a) udział w zajęciach dydaktycznych
- b) przedstawienie koncepcji badań pilotażowych przygotowanych na potrzeby planowanego artykułu naukowego
- c) przedstawienie koncepcji wniosku grantowego.

Warunkiem zdania egzaminu z przedmiotu *Metodyka badań naukowych* po semestrze II, jest uzyskanie co najmniej 51% punktów z egzaminu ustnego.

Podczas egzaminu ustnego doktorant/ka odpowiada na 3 pytania losowane z puli zagadnień. Każde pytanie oceniane jest wg następujących kryteriów:

1. Poprawność merytoryczna, w tym umiejętność uzasadnienia, podania przykładów (0-15)
2. Operacjonalizacja kluczowych pojęć, zakres terminologiczny (0-10)
3. Struktura i logika wypowiedzi (0-5)

Punktacja:

0–15 pkt (0–50%) - 2.0 - niedostateczny – brak zaliczenia – doktorant/ka nie wykazuje postępów w badaniach naukowych, nie poszerza wiedzy, nie studiuje lektur, nie uczestniczy w merytorycznej dyskusji, nie wywiązuje się z obowiązków naukowych;

16–18 pkt (51–60%) - 3.0 – dostateczny – doktorant/ka wykazuje znikome postępy w badaniach naukowych, poszerza wiedzę, studiuje literaturę podstawową, prowadzona dyskusja ogranicza się do wąskiego zakresu wiedzy merytorycznej, wywiązuje się z podstawowych obowiązków naukowych;

19–21 pkt (61–70%) - 3.5 - dostateczny plus – doktorant/ka wykazuje postępy w badaniach naukowych, poszerza wiedzę, studiuje literaturę podstawową, merytorycznie uczestniczy w dyskusji, wywiązuje się z obowiązków naukowych;

22–24 pkt (71–80%) - 4.0 - dobry – doktorant/ka wykazuje znaczące postępy w badaniach naukowych, poszerza wiedzę, studiuje literaturę podstawową i uzupełniającą, merytorycznie uczestniczy w dyskusji, wywiązuje się z wszystkich obowiązków naukowych;

25–27 pkt (81–90%) - 4.5 - dobry plus – doktorant/ka wykazuje znaczące postępy w badaniach naukowych, systematycznie poszerza wiedzę, studiuje literaturę podstawową i uzupełniającą, merytorycznie uczestniczy w dyskusji, wywiązuje się z wszystkich obowiązków naukowych

28–30 pkt (91–100%) - 5.0 - bardzo dobry – doktorant/ka wykazuje znaczące postępy w badaniach naukowych, systematycznie poszerza wiedzę, studiuje literaturę podstawową, uzupełniającą i wykraczającą poza obowiązującą, merytorycznie uczestniczy w dyskusji, wywiązuje się z wszystkich obowiązków naukowych.

CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY DOKTORANTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny realizowane w kontakcie bezpośrednim wynikające planu z studiów	2 x 30 godz. – 60 godz.
Inne z udziałem nauczyciela (udział w konsultacjach, egzaminie)	4
Godziny realizowane samodzielnie przez doktoranta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	116 godz.
SUMA GODZIN	180
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS*	6

LITERATURA

Literatura podstawowa:	Babbie, E.R. Badania społeczne w praktyce, PWN, Warszawa 2024. Gibbs, G. (2011). Analizowanie danych jakościowych, PWN, Warszawa. Lofland, J. Snow, D.A., Anderson, L., Lofland L.H. (2009). Analiza układów społecznych. Przewodnik metodologiczny po badaniach jakościowych, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa. Maison, D. (2022). Jakościowe metody badań społecznych. Podejście aplikacyjne, PWN, Warszawa. Olejnik, I., Kaczmarek, M., Springer, A. (2022). Badania jakościowe. Metody i zastosowanie. Wydanie III, CeDeWu, Warszawa. Sena, B. (2024). The Case Study in Social Research: History, Methods and Applications. Routledge. Teorie i metody w naukach politycznych, red. D Marsh, G. Stoker, Wydawnictwo UJ, Kraków 2006. Yin, R. (2024). Studium przypadku w badaniach naukowych. Projektowanie, metody i zastosowania. Wydanie II, Wydawnictwo UJ, Kraków.
------------------------	---

Literatura uzupełniająca:	Bhattacharjee, A. (2019). Social Science Research: Principles, Methods and Practices (Revised ed.). University of Southern Queensland, https://usq.pressbooks.pub/socialscienceresearch/ Boas, T. C. (2024). Who Participates in Focus Groups? Diagnosing Self-Selection. PS: Political Science & Politics, 57(3), 384–389. doi:10.1017/S104909652400009X Cyr, J. (2017). The Unique Utility of Focus Groups for Mixed-Methods Research. PS: Political Science & Politics, 50(4), 1038–1042. doi:10.1017/S104909651700124X Franco, J., Lee, C., Vue, K., Bozonelos, D., Omae, M., & Cauchon, S. (2020). Introduction to Political Science Research Methods (1st ed.). Academic Senate for California Community Colleges, https://ipsrm.com/wp-content/uploads/2021/12/SP22-IPSRM-02.pdf Hurst, A. (2023). Introduction to Qualitative Research Methods: A Helpful Guide for Undergraduates and Graduate Students in the Social Sciences. Oregon State University Ecampus, https://open.oregonstate.education/qualresearchmethods/ Sheppard, V. (2020). Research Methods for the Social Sciences: An Introduction. BCcampus, https://open.umn.edu/opentextbooks/textbooks/1589 Stanley, L. (2016). Using focus groups in political science and international relations. Politics, 36(3), 236-249. https://doi.org/10.1177/0263395715624120 Hay, C. (2017). Political Analysis: A Critical Introduction. Palgrave Macmillan. Goodin, R. E. (Ed.). (2009). The Oxford Handbook of Political Science. Oxford University Press. Lowndes, V., Marsh, D., & Stoker, G. (eds.) (2018). Theory and Methods in Political Science. Palgrave Macmillan. Peters, B.G. (2019). Institutional Theory in Political Science, Fourth Edition: The New Institutionalism, Edward Elgar.
---------------------------	--

** (1 PUNKT ECTS ODPOWIADA OD 25 – 30 GODZIN CAŁKOWITEGO NAKŁADU PRACY DOKTORANTA, POTRZEBNEGO DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW)*

.....
Data i podpis prowadzącego przedmiotu

.....
Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej